

KISS DÁVID

Préselt vadvirágok Szlovéniából

1.
Ük-ükapám nyomára
évekkel ezelőtt te akadtál
a maribori érseki könyvtárban:

*Werdnik
Maria, hajadon leány,
szolgáló a felső-stájerországi Judenburgban,
mikor betelének az ő szülésének napjai,
hazatére az alsó-stájerországi Pamečébe,
az ő szülőfalujába,
mely másképp Pametschnek neveztetik,
és szülé az ő elsőszülött fiát,
a törvénytelen Jakobot,
die decimaquinte mensis Julii
anno Domini ezernyolcszázhatvanhárom.*

Mindaddig csak a halálában voltam bizonyos,
– és kicsit abban, hogy élt is –,
de te kezdetet adtál a mesének.

2.
Maribortól követtük vissza
a folyót, amíg lehet:
északra, párás völgyön át,
nyugatra, Dravogradig.
A duzzasztógáttól délre
értünk el a vidékre, ahol utoljára
legalább vagy másfél száz éve,
de veled együtt még soha:

*Župnijska cerkev Svetega Jakoba,
épült születése után két évvel;*

az első templomból csak a kapu maradt,
a régi sírokat is felszámolták már,
és széjjelszórták a hegyen a csontokat –
rohantam, mielőtt végképp késő,
hogy begyűjtsem a belőlük sarjadt virágokat.

Szótlanul néztél – nem untad,
bár különösképpen nem is izgatott,
csak büszke voltál rá,
hogy ük-ükapám nyomára
két évvel korábban
te akadtál
a maribori érseki könyvtárban.

Bámultuk egymást:
te megtagadott hun őszödet láttad bennem,
rám Werdnik Jakob nézett vissza a szemedben –
egyenlők voltunk,
egyszerre szerettük és gyűlöltük
egymásban a szlovént és a magyart.

3.
Mostanra viszont egyikőtök sincs.
Ugyanannyi maradt utálatok a családi krónikában:

idegen hangzású nevek és préselt vadvirágok.

Neowise

Három éjszakába telt,
mire a Nagy Medve alatt
megláttam sápadt fényedet.

Ott voltál végig Vodice felett,
de elvakított a város
és más égi tünemények:
a Jupiter, a Szaturnusz
és a túl lassan fogyó Hold.

Most, hogy a primošteni sötétben
felismertem végre tiszta lényedet,
már messze jársz és tovább távolodsz.

Mikor visszatérsz,
hatezer-hétszázhatvanhat év múltán
én már nem leszek.

Velem együtt tűnik el hiányod.

Harmadik hullám

Az első évben még sokszor
álmodtam kettőnkéről: nyár van,
és a tengerhez tartunk újra.
Te vezetsz. Én egy versen agyalok,
de végül nem írom meg soha.
A Zlatna kolekciját hallgatjuk –
romantikus horvát sanzonok
némi turbófolk-beütéssel.

Nosztalgia ébred bennünk,
dicsőnek vágyott múltjaink iránt.
Ösztönös rivalizálás:
*Az én birodalmam
különb volt bármely birodalomnál,
eszményi, szép és igaz,
– gondoljuk ugyanazt mindketten –
főleg a tiédnél volt különb.*

Amíg Jugoszlávián át vezeted a kocsit,
a Monarchiát látom az anyósülésről.
Erre mondják, hogy párhuzamos világok.

A második évben már
azt álmodom, hogy egyedül ülök
a tengerparton: megint nyár van,
próbálom elképzelni a karantént
a kollégiumi szobádban,

és a maribori utcákat a boltzár idején.
Vajon elvitelre is élvezhető a reggeli
a Lesnina áruházban?

Látom, ahogy visszahúzódik a tenger,
és a helyén hamis megnyugvás önti el
a primoštenti partokat.

A kempingben, a kabócás fák alatt
ott pihen egész Közép-Európa,
és a betonozott strandon
együtt pancsol Tito minden népe.
Összesimuló idősíkok. Közös birodalom.

Ó, mennyivel szebben hangozna:
a pandémia szakított el minket egymástól!
Átmeneti korlátozások és lezárt határok,
nem pedig a puszta félelem attól,
hogyan mit hozhat számunkra a jövő.

Most már álmomban sem vagy velem.
A szemem előtt zajlott le az egész:
szép lassan visszahúzódott a hiányod,
és előbukkant a fuldokló tengerfenék.
De hamarosan visszatér a víz,
és fogalmam sincs, mihez kezdjek,
ha átcsap felettem a harmadik hullám.

Óraátállítás

Március 29-e
éjjeli 1 óra 59 perc.

A kerületben
ilyentájt lomtanítás lenne.
De a város most
színtelen, szagtalan.
Tiszta.

Március 29-e
hajnali 3 óra 00 perc.

Most veszítettünk el egy órát.

*

Az áradó folyón
cirkálórajként sodródik délre
az uszadékfák köré gyűlt hulladék.

A téren
vörös és kék falkákba verődve
várnak az ételfutárok.
Hátukat, mint hullópáncél,
húzza a hőtartó szállítódoboz.

A körúton
utasok nélkül futja végtelen
menetét az éjszakai járat.

*

Október 25-e
hajnali 2 óra 59 perc.

Az utcákon
kupacokba hányva
elmúló életünk évtizedes tárgyai.
Újra van szaga a szemétnek.

Október 25-e
éjjeli 2 óra 00 perc.

Most nyertünk egy kis időt,
talán utoljára.

*

A villamosmegállóban
rémülten kattog egy hirdetőtábla.
Két felvillanás között, félúton
megakadt a rendszer.

Az aluljáróban
a tavalyi újévi koncertet ajánlják
halkuló plakátok.

A járda aszfaltja
egy kipusztult őszállat bőre.
Pocsolyába fagyott maszkok felett
rian a jég.

*

Március 28-a
éjjeli 1 óra 59 perc.

A templom előtt
hamuszürke tollkupac őrzi
egy nyest és egy galamb
párharcának emlékét.

Március 28-a
hajnali 3 óra 00 perc.

Most veszítettünk el egy évet.